

Konya Sanayi Odası (KSO) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi Anketi**, Türkiye'nin yerel düzeyde imalat sanayindeki eğilimleri ölçen ilk gösterge oldu. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi ile Konya'da imalat sanayinde faaliyet gösteren firmaların nabızı tutulmakta ve imalat sanayindeki gelişmeler izlenmektedir. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi ile Konya'daki imalat sanayinin Türkiye geneli ve Avrupa Birliği üye ülkeleri ile karşılaştırılması mümkün hale gelmiştir.

Konya'nın imalat sanayi 20 aydır gözlem altında:

KSO ve TEPAV işbirliğinde gerçekleştirilen **Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi Anketi**, Konya'nın merkez ilçeleri olan Karatay, Meram ve Selçuklu'da imalat sanayinde faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. İmalat sanayinin tüm alt sektörlerinde faaliyet gösteren 300 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. İmalat Sanayi Güven Endeksi sonuçları her ayın ikinci iş günü KSO internet sayfasında kamuoyuna açıklanmaktadır.

İmalat sanayi güven endeksi nasıl hesaplanıyor:

İmalat Sanayi Güven Endeksi, ankette yer alan "Şu andaki toplam siparişleriniz için ne söyleyebilirsiniz?", "Şu andaki mevcut stok düzeyiniz için ne söyleyebilirsiniz?" ve "Önümüzdeki 3 ayda üretiminizin ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?" sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değerine, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak ulaşılmaktadır.

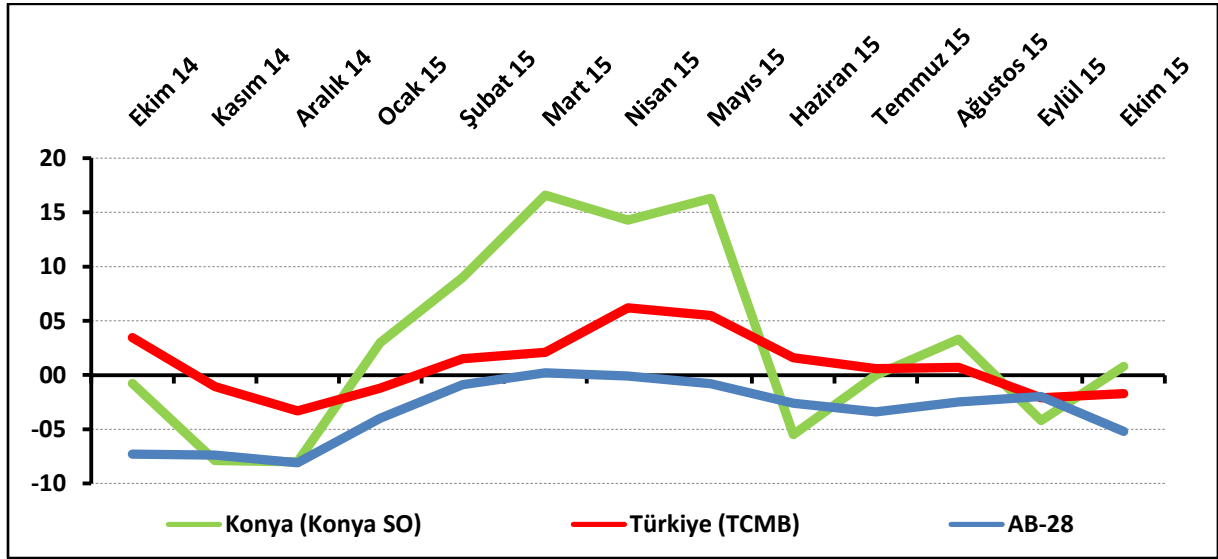
Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi geçen aya ve geçen yıla göre yükseldi:

Eylül ayında -4,2 puan değerini alan Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi, ekim ayında bir önceki aya göre 5 puan, geçen yılın aynı ayına göre ise 1,6 puan yükselerek 0,8 puan değerini almıştır. Türkiye genelini temsil eden imalat sanayi güven endeksi, Ekim 2015'te bir önceki aya göre 0,4 puan yükselerek -1,7 puan değerini almıştır. Avrupa Birliği'ni temsil eden imalat sanayi güven endeksi ise Ekim 2015'te bir önceki aya göre 3,2 puan düşerek -5,2 puan değerini almıştır.

İmalat Sanayi Güven Endeksi, geçen aya göre hem Konya'da hem de Türkiye genelinde yükselmiştir. Konya imalat sanayi, Ekim 2015'te Türkiye genelinden ve AB-28'den daha iyi performans göstermiştir.

Konya İmalat Sanayi Güven Endeksinin geçen aya ve geçen yıla göre yükselmesinde önümüzdeki 3 aydaki üretim beklentisindeki artış etkili olmuştur.

Şekil-1. İmalat Sanayi Güven Endeksi karşılaştırılması* (Ekim 2014 – Ekim 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-1. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi*

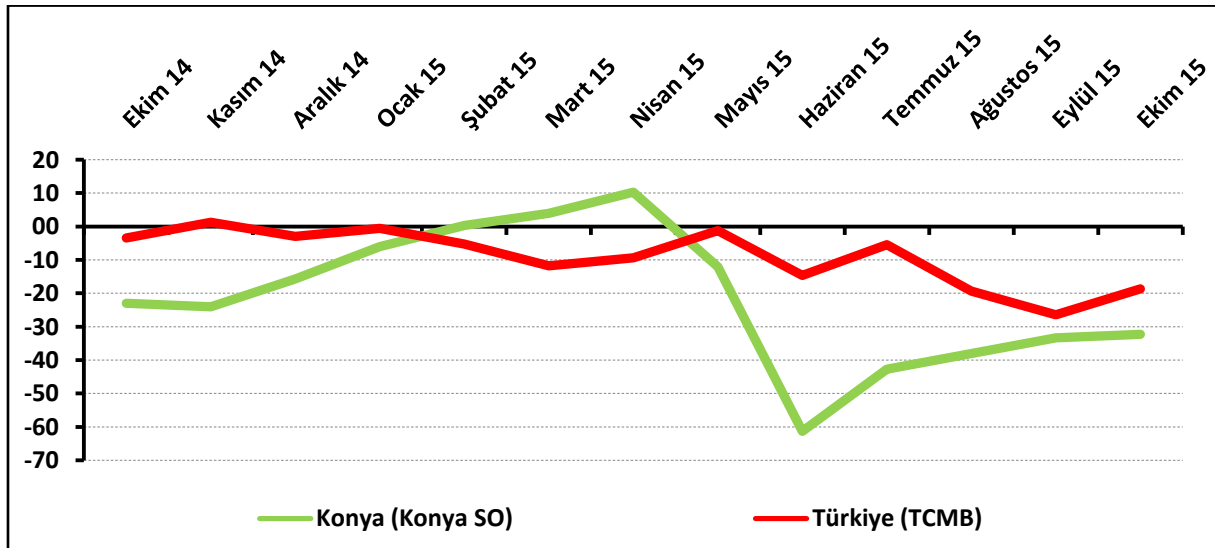
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	---	---	19,6	20,2	20,4	22,4	-7,2	6,3	-2,6	-0,8	-7,9	-8,0
2015	3,0	9,0	16,6	14,3	16,3	-5,5	0,0	3,3	-4,2	0,8		

Konya imalat sanayinin yüzde 55'i genel gidişatın geçen aya göre daha kötü olduğunu ifade etti:

Konya imalat sanayinin yüzde 54,7'si bir ay öncesine göre imalat sanayindeki genel gidişatın daha kötü olduğunu düşünmektedir. Daha iyi olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 22,3 iken aynı olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 23 düzeyindedir.

İmalat sanayindeki genel gidişata bakıldığında, Konya'nın Türkiye geneline göre daha olumsuz bir performans sergilediği görülmüştür. Temmuz ayında yükselen Konya imalat sanayindeki genel gidişat, Ekim 2015'te de yükselişini sürdürmüştür.

Şekil-2. Geçtiğimiz aya göre imalat sanayinde genel gidişat*(%arttı – %azaldı) (Ekim 2014 – Ekim 2015)

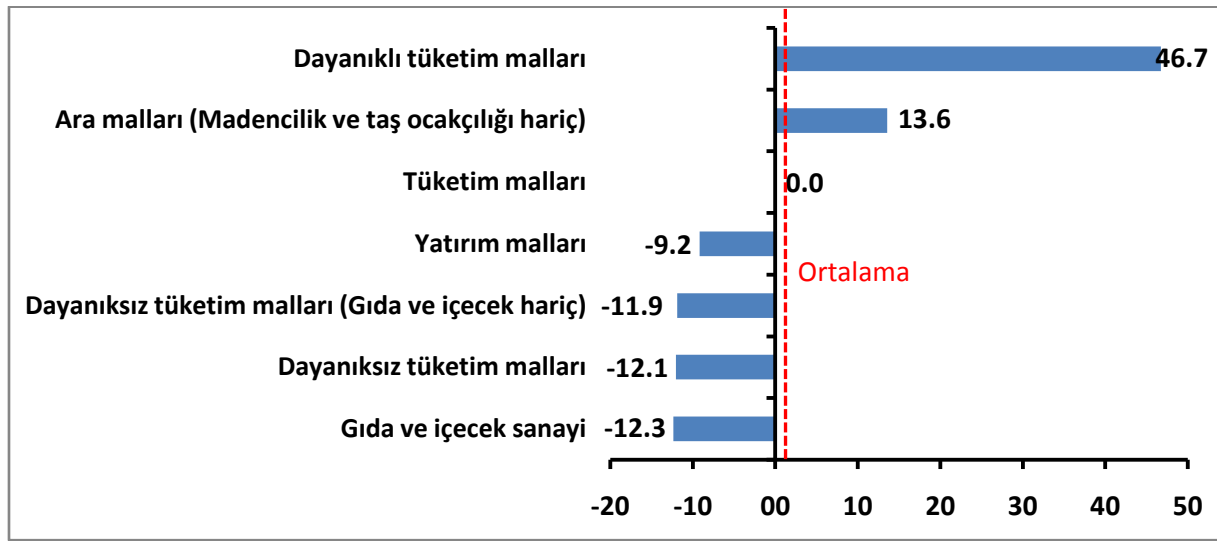

Konya'da faaliyet gösteren sanayicilerin yüzde 0,3'ü önümüzdeki 3 ayda kısa vadeli Türk Lirası kredi faiz oranının artmasını, yüzde 86'sı ise azalmasını bekliyor.

Ekim ayının lideri dayanıklı tüketim malları sektörü oldu:

Konya’da imalat sanayine alt sektörler ve geçen yılın aynı dönemine göre değişim puanları itibarıyla bakıldığında, Ekim 2015’te en fazla artış “dayanıklı tüketim malları” sektöründe oldu. Bu sektörü “ara malları” sektörü takip etti. Bu iki sektördeki artış ortalama artışın üzerinde oldu. “Tüketim malları” sektöründe endeks değerinin değişmediği görülmektedir. “Yatırım malları”, “gıda ve içecek hariç dayanıksız tüketim malları”, “dayanıksız tüketim malları” ve “gıda ve içecek sanayi” sektörlerinde ise düşüş yaşanmıştır. “Gıda ve içecek sanayi” sektörü, endeks değeri geçen yıla göre en fazla azalan sektör olmuştur.

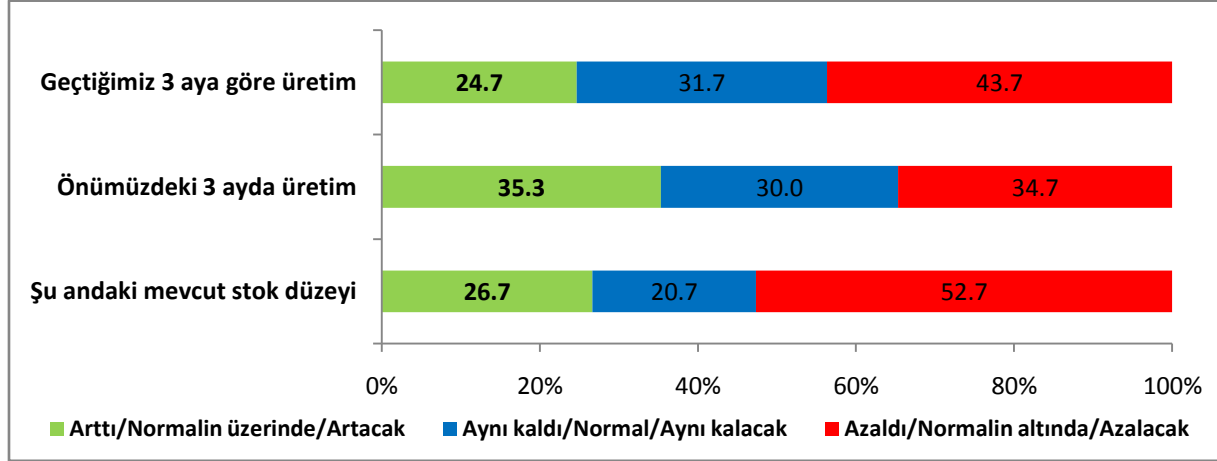
Şekil-3. Alt sektör bazında İmalat Sanayi Güven Endeksi’nin geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (Ekim 2015)

Konya imalat sanayide geçtiğimiz 3 aya göre üretim arttı:

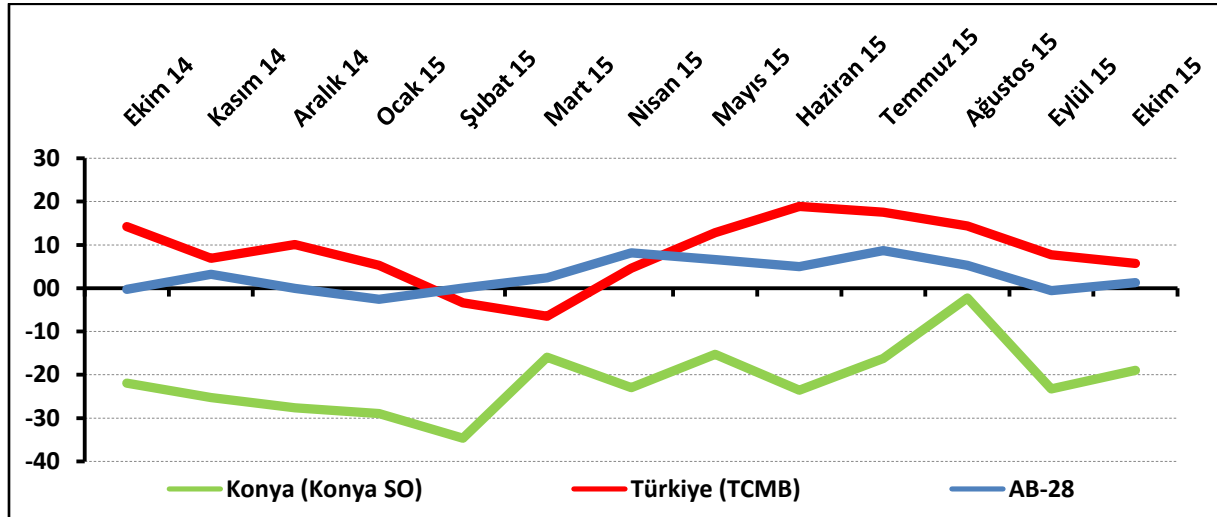
Ekim 2015'te Konya'da imalat sanayide faaliyet gösterenlerin yüzde 24,7'si geçtiğimiz 3 aya göre üretimlerinin arttığını ifade ederken, önümüzdeki 3 ayda üretimlerinin artacağını belirtenlerin oranı yüzde 35,3 olmuştur. Konya'da imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 20,7'si mevcut stok düzeyinin sezon için normal olduğunu ifade etmiştir.

Şekil-4. Konya'da üretim ve stok durumu (%) (Ekim 2015)

Konya'da eylül ayında düşen "geçtiğimiz 3 aya göre üretim" ekim ayında yükseldi. Ekim 2015'te, Konya'da "geçtiğimiz 3 aya göre üretim" Türkiye'den ve AB'den daha düşük değer aldı.

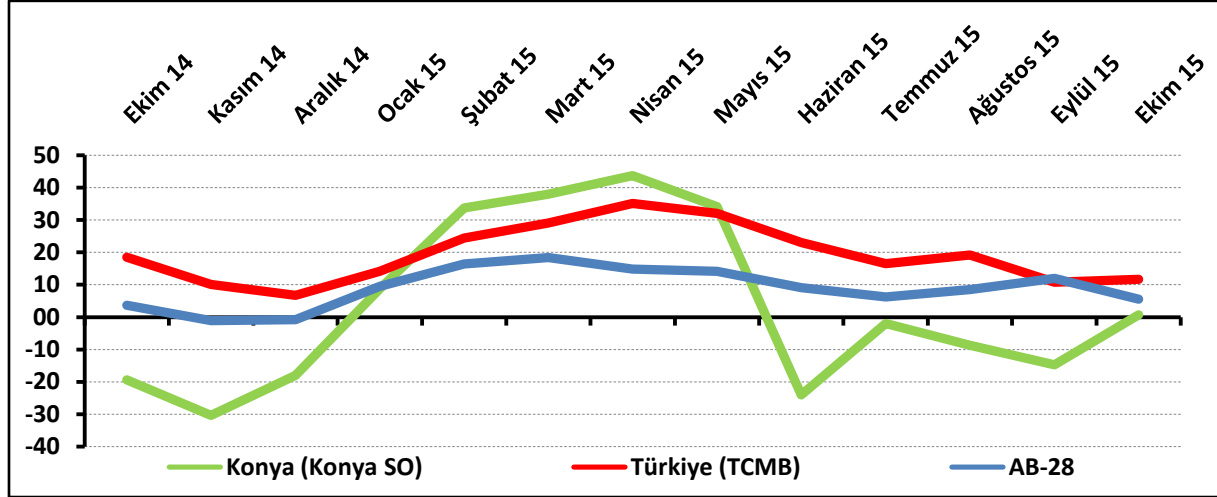
Şekil-5. Geçtiğimiz 3 aya göre üretim durumu*(%arttı – %azaldı) (Ekim 2014 – Ekim 2015)

Konya imalat sanayinde önümüzdeki dönemdeki üretim beklentisi yükseldi:

Ağustos 2015'ten bu yana düşen "önümüzdeki 3 aydaki üretim beklentisi", ekim ayında yükseldi. Konya'da "önümüzdeki 3 aydaki üretim beklentisi" söz konusu dönemde Türkiye genelinden ve AB-28'den daha düşük bir değer aldı. Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 35,3'ü önümüzdeki 3 ayda üretimlerinin artacağını bekliyor.

Şekil-6. Önümüzdeki 3 aya göre üretim beklentisi* (%artacak – %azalacak) (Ekim 2014 – Ekim 2015)

Ekim ayında Konya'da kapasite kullanım oranları yükseldi:

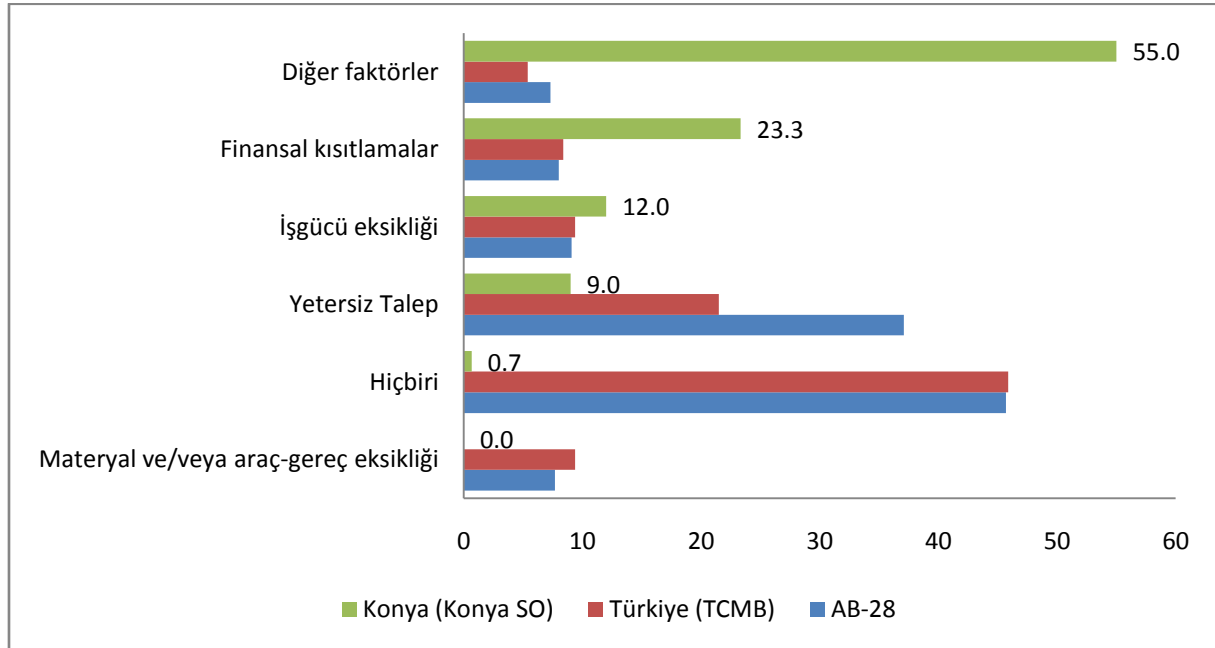
Eylül 2015'te Konya'da kapasite kullanım oranı yüzde 53,7 iken Ekim 2015'te bir önceki aya göre 0,6 puan yükselerek yüzde 54,3 değerini aldı. Türkiye'de ise kapasite kullanım oranı geçen aya göre 0,4 puan düşerek yüzde 75,5 oldu.

Mevcut siparişler ve taleplerdeki önümüzdeki aylarda beklenen değişiklikler göz önüne alındığında, imalat sanayide faaliyet gösteren firmaların yüzde 79,7'si üretim kapasitesinin fazlasıyla yeterli olduğunu, yüzde 14,7'si yeterli olduğunu, yüzde 5,7'si yetersiz olduğunu ifade etmiştir.

Konya imalat sanayinde faaliyet gösteren firmalar, mevcut siparişlerine göre ortalama 3,1 aylık üretimlerinin garanti olduğunu ifade etmiştir.

Konya’da firmaların yüzde 23,3’ü finansal kısıtlamalardan şikâyet ediyor:

Ekim ayında imalat sanayi sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 55’i üretimi kısıtlayan temel etmenin “diğer faktörler” olduğunu dile getirmiştir. Firmaların yüzde 23,3’ü finansal kısıtlamaların, yüzde 12’si işgücü eksikliğinin, yüzde 9’u yetersiz talebin üretimlerini kısıtladığını ifade etmiştir. Üretimlerini kısıtlayan herhangi bir neden olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 0,7’dir.

Şekil-7. Mevcut üretimi kısıtlayan faktörler* (Ekim 2015)

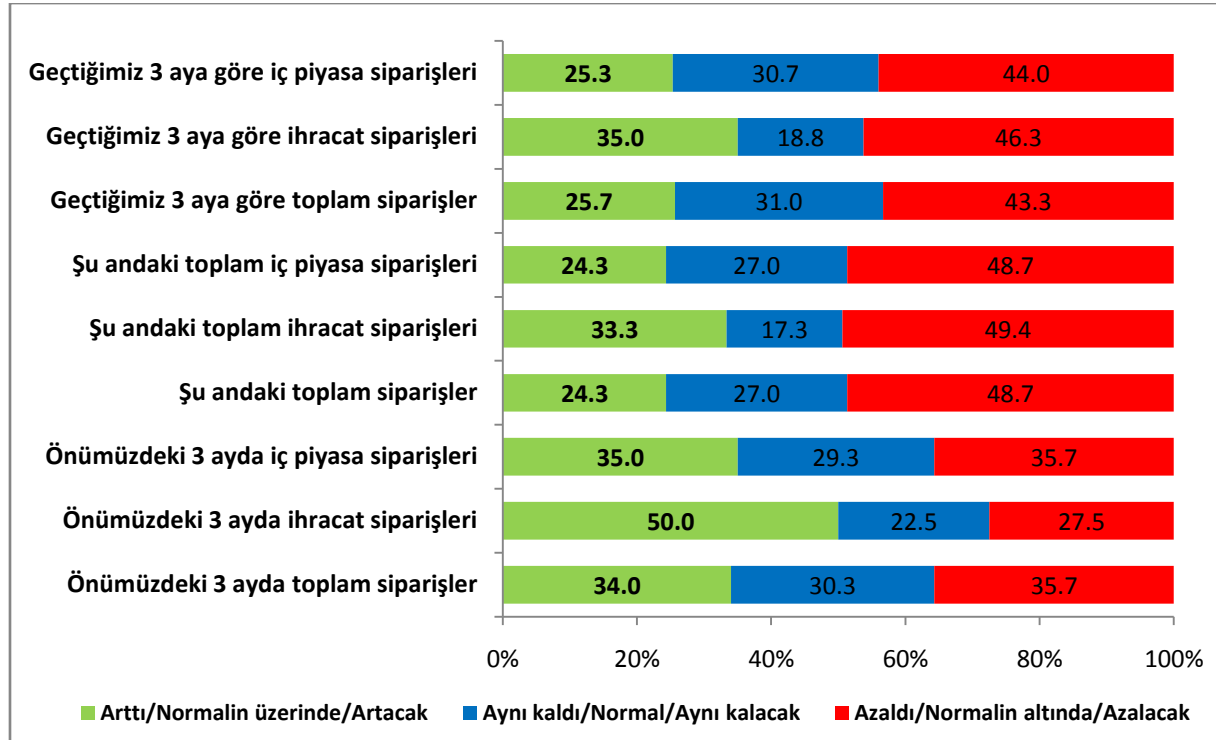
Konya imalat sanayinin yüzde 34'ü önümüzdeki dönemde siparişlerin artmasını bekliyor:

Ekim 2015'te Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 25,7'si geçtiğimiz 3 aya göre toplam siparişlerinin arttığını ifade ederken, önümüzdeki 3 ayda toplam siparişlerin artacağını belirtenlerin oranı yüzde 34 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Ekim ayında Konyalı üreticilerin gelecek dönem siparişlerden umudunun, geçtiğimiz dönemde gerçekleşen sipariş artışlarından daha fazla olduğu görülmektedir.

Siparişlere iç piyasa ve ihracat detayında bakıldığında, hem geçmiş dönem hem şu an hem de gelecek dönemdeki ihracat sipariş durumu ve beklentisindeki olumlu alının, iç piyasa siparişlerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

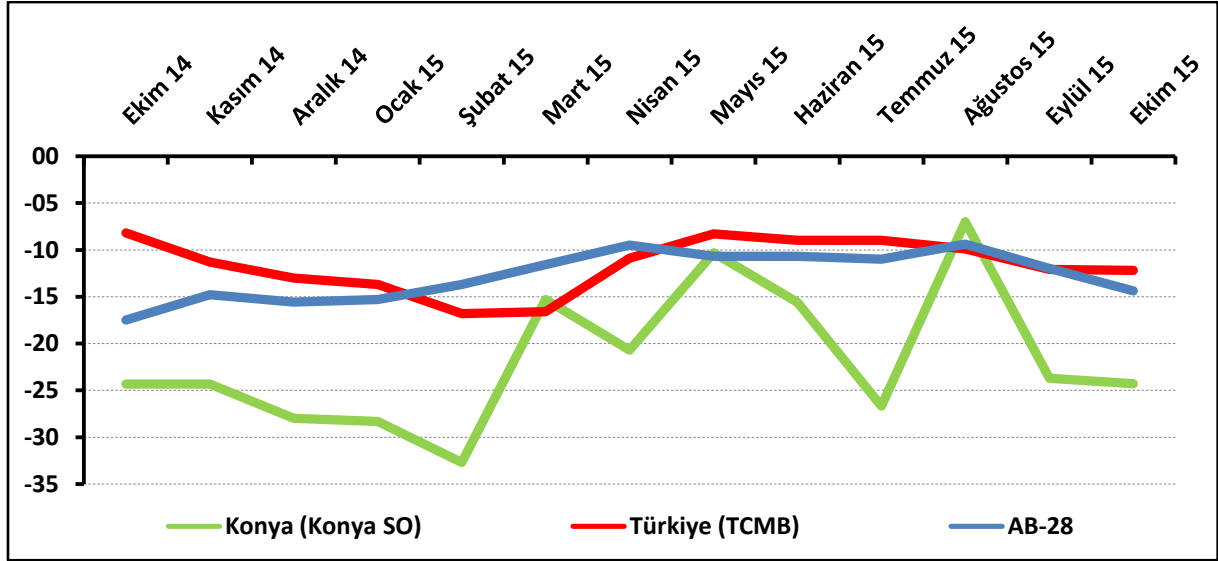
Şekil-8. Konya'da sipariş durumu (%) (Ekim 2015)

Konya’da mevcut sipariş miktarı geçen aya göre düştü:

Ekim 2015’te Konya’da imalat sanayi sektöründe faaliyet gösterenlerin yüzde 24,3’ü mevcut siparişlerin normalin üzerinde, yüzde 27’si normal seviyede, yüzde 48,7’si ise normalin altında olduğunu ifade etmiştir. Konya’da şu andaki toplam sipariş miktarı, ekim ayında Türkiye genelinden daha düşük bir değer almıştır.

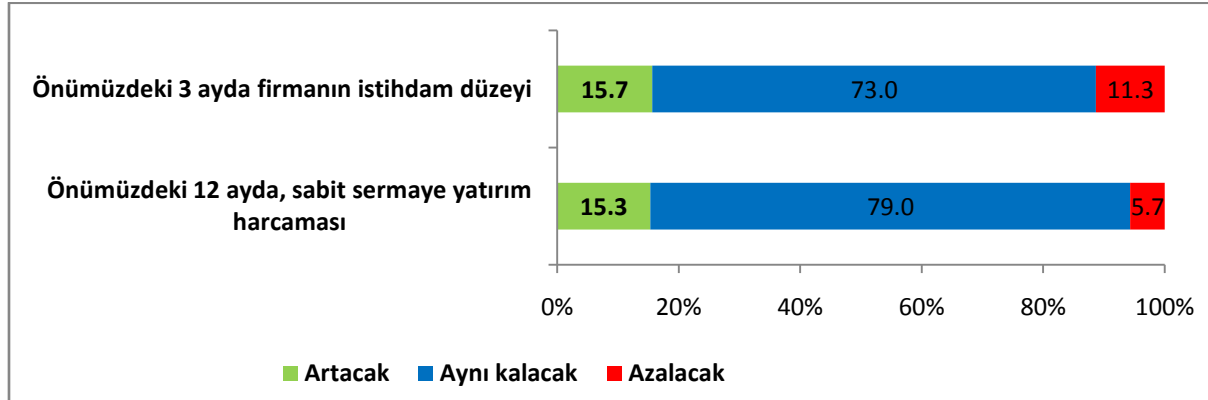
Şekil-9. Şu andaki toplam sipariş düzeyi* (%normalin üzerinde – %normalin altında) (Ekim 2014 – Ekim 2015)

Konya imalat sanayide önümüzdeki dönemde istihdam beklentisi arttı:

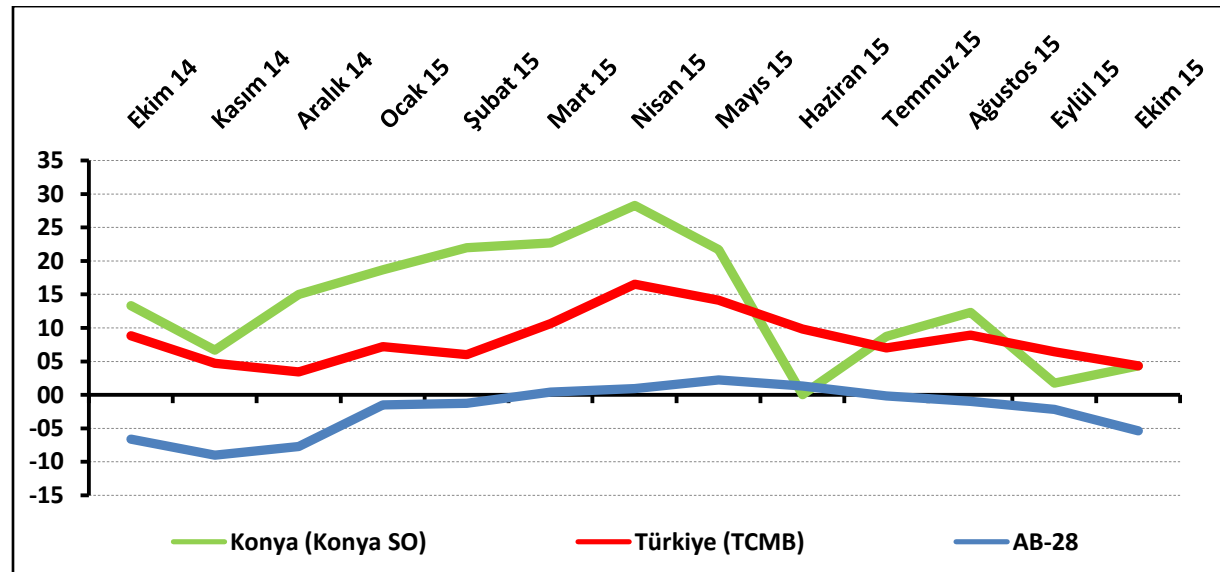
Ekim 2015'te Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 15,7'si önümüzdeki 3 ayda istihdamını artıracığını ifade etmiştir. Önümüzdeki 12 ayda sabit sermaye yatırım harcamalarının artacağını belirtenlerin oranı ise yüzde 15,3 olmuştur.

Şekil-10. Konya'da istihdam ve yatırım (%) (Ekim 2015)

Konya'da önümüzdeki 3 ayda istihdamını artıracığını belirtenlerin oranında geçen aya göre artış yaşanmıştır. Ancak önümüzdeki 3 ayda istihdam düzeylerinin değişmeyeceğini düşünenlerin oranı hala yüksek seviyededir. Ekim 2015'te söz konusu oran yüzde 73 olarak gerçekleşmiştir. Ekim ayında önümüzdeki 3 aya ilişkin istihdam beklentisinin denge değeri, Konya'da AB-28'den daha yüksek bir değer almıştır.

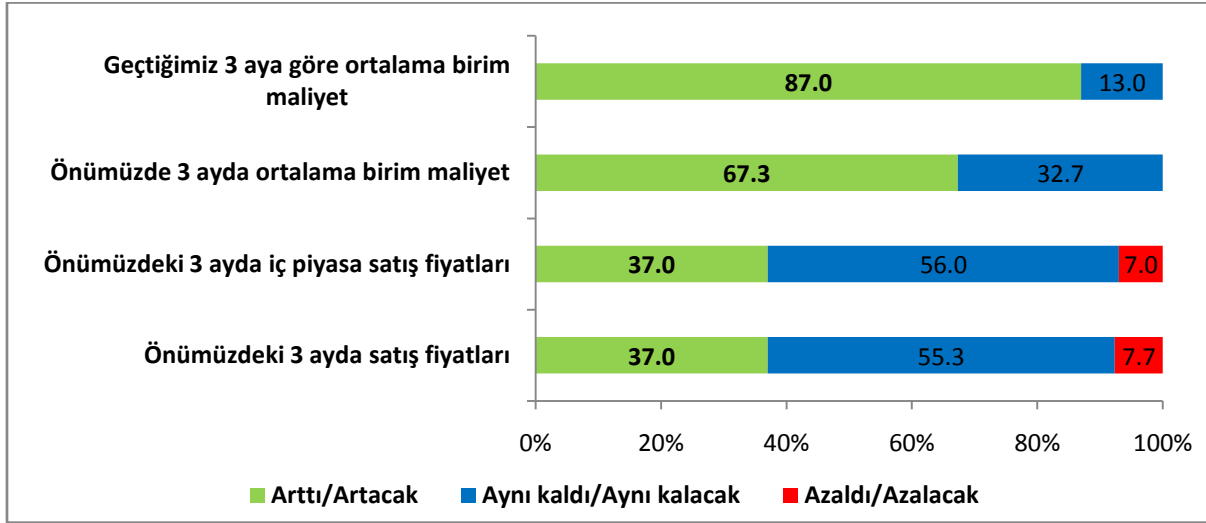
Şekil-11. Önümüzdeki 3 aydaki istihdam beklentisi* (%artacak – %azalacak) (Ekim 2014 – Ekim 2015)

Konya imalat sanayinin yüzde 87'si ortalama birim maliyetlerinin arttığını ifade ediyor:

Ekim 2015'te Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 87'si geçtiğimiz 3 aya göre ortalama birim maliyetin arttığını ifade ederken, yüzde 67,3'ü önümüzdeki 3 ayda da ortalama birim maliyetin artacağını beklemektedir. Konyalı üreticilerin yüzde 37'si ise önümüzdeki 3 ayda satış fiyatlarının artacağını ifade etmiştir.

Şekil-12. Konya'da maliyet ve satış fiyatı (%) (Ekim 2015)

Üretim göstergelerinde Konya, Türkiye'nin gerisinde kaldı:

Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi sorular bazında incelendiğinde, geçmiş ve gelecek dönem tüm göstergelerinde geçen aya göre artış olduğu görülmektedir. Konya, geçmiş dönemdeki göstergelerde, genel olarak, Türkiye ortalamasından daha kötü performans sergilemiştir.

Tablo-2¹. İmalat Sanayi Güven Endeksi Göstergeleri balans değerleri (Ekim 2015)

Balans değerleri (Olumlu – Olumsuz)	Bir önceki aya göre değişim (Konya)	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim (Konya)	Konya	Türkiye	AB-28
Geçtiğimiz 3 aya göre üretim	4,3	3,0	-19,0	5,7	1,3
Önümüzdeki 3 ayda üretim	15,4	20,0	0,7	11,6	5,5
Şu andaki mevcut stok düzeyi ²	0,3	-15,3	26,0	-4,4	-6,6
Geçtiğimiz 3 aya göre iç piyasa siparişleri	5,3	6,0	-18,7	-2,5	
Geçtiğimiz 3 aya göre ihracat siparişleri	2,5	11,4	-11,3	-0,8	
Geçtiğimiz 3 aya göre toplam siparişler	5,3	6,0	-17,7	-1,3	
Şu andaki mevcut iç piyasa siparişleri	0,7	3,4	-24,3	-13,0	
Şu andaki toplam ihracat siparişleri	-1,0	6,5	-16,0	-14,0	-16,7
Şu andaki toplam siparişler	-0,6	0,0	-24,3	-12,2	-14,4
Önümüzdeki 3 ayda iç piyasa siparişleri	16,3	17,3	-0,7	4,9	
Önümüzdeki 3 ayda ihracat siparişleri	12,0	4,7	22,5	18,0	5,1
Önümüzdeki 3 ayda toplam siparişler	15,3	16,3	-1,7	17,0	-0,6
Önümüzdeki 3 ayda firmanızın istihdam düzeyi	2,6	-9,0	4,3	4,3	-5,4
Önümüzdeki 12 ayda, sabit sermaye yatırım harcamanız	7,7	-7,6	9,7	6,4	
Geçtiğimiz 3 aya göre ortalama birim maliyet	3,7	10,3	87,0	39,7	
Önümüzdeki 3 ayda ortalama birim maliyet	0,3	19,0	67,3	32,7	
Önümüzdeki 3 ayda iç piyasa satış fiyatları	6,7	26,0	30,0	17,6	
Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatları	2,0	23,3	29,3	11,9	-5,1
İmalat sanayideki 1 ay öncesine göre genel gidişat	1,0	-9,3	-32,3	-18,6	

¹ Tablolardaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

AB’de imalat sanayi güven endeksi geçen yıla göre yükseldi:

AB-28 ülkeleri için imalat sanayi güven endeksi değerlerine bakıldığında, endeks, bir önceki yılın aynı dönemine göre en çok Danimarka’da yükselmiştir. Danimarka’yı; Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Slovakya, İtalya ve İsveç takip etmiştir. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise Yunanistan, İngiltere, Türkiye, Malta, Çek Cumhuriyeti ve Romanya olmuştur. İmalat Sanayi Güven Endeksi, hem Euro Bölgesi’nde hem de AB-28’de geçen yılın aynı dönemine göre yükselmiştir. Türkiye’nin endeks değerindeki değişim ise negatif yönlü olmuş ve böylelikle hem AB-28’in hem de Euro Bölgesi’nin gerisinde kalmıştır.

Tablo-3. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye’nin İmalat Sanayi Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ekim 2014’e göre)

Ülkeler/ (Puan)	Ekim 2014’e göre İmalat Sanayi Güven Endeksi’ndeki Değişim
Danimarka	10,3
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	9,2
Slovakya	7,3
İtalya	6,8
İsveç	6,7
Hırvatistan	5,6
Lüksemburg	5,1
Finlandiya	4,7
Fransa	4,6
Slovenya	4,5
İspanya	4,4
Euro Bölgesi-19	3,5
Almanya	3,0
Portekiz	2,7
AB-28	2,1
Litvanya	1,9
Avusturya	1,6
Polonya	1,5
Belçika	1,1
Bulgaristan	0,6
Letonya	0,4
Hollanda	0,4
Estonya	0,3
Macaristan	0,1
Romanya	-0,6
Çek Cumhuriyet	-1,1
Malta	-2,5
Türkiye	-5,2
İngiltere	-7,3
Yunanistan	-16,5